

октобар 2010. године САОПШТЕЊЕ ЗА МЕДИЈЕ

Структура БДП-а незнатно измијењена

Према потрошном приступу структура бруто домаћег производа (БДП) није се много мијењала у односу на претходну годину. Према томе, у БДП издаци за коначну потрошњу учествују са 96,8 %, бруто инвестиције са 27,3 %, извоз роба и услуга са 28,4 %, а увоз роба и услуга са 52,1 %.

Коначну потрошњу чине издаци домаћинства 74,5 %, издаци за непрофитне институције 0,9 % и издаци за коначну потрошњу државе (индивидуална и колективна) 21,4 %.

У 2009. години у односу на 2008. годину, номинална вриједност коначне потрошње опала је за 2,8 %, у оквиру које издаци за коначну потрошњу домаћинства биљеже пад од 3,1 %. Такође бруто инвестиције у стална средства биљеже пад од 10,7 %, увоз роба и услуга за 11,8 %, а извоз роба и услуга за 12,7 %.

У стална средства правних субјеката, чије је сједиште у Републици Српској, инвестирано је 1 551 808 000 КМ у текућим цијенама у 2009. години.

У структури инвестиционих улагања у нова стална средства по намјени највише учествују *Грађевинарство* са 22,8%, *Прерађивачка индустрија* са 17,3%, *Трговина* са 12,9%, док у структури инвестиционих улагања према дјелатности инвеститора највише учествују *Државна управа, одбрана и обавезно социјално осигурање* са 27,4%, *Прерађивачка индустрија* са 17,4%, *Трговина* са 14,1%.

Просјечна нето плата у септембру 794 КМ

Највиша просјечна нето плата у подручју Финансијско посредовање 1 225 КМ, најнижа у подручју Хотели и ресторани 523 КМ.

Просјечна мјесечна нето плата запослених у Републици Српској исплаћена у септембру 2010. године износи **794 КМ**, а просјечна мјесечна бруто плата 1 219 КМ.

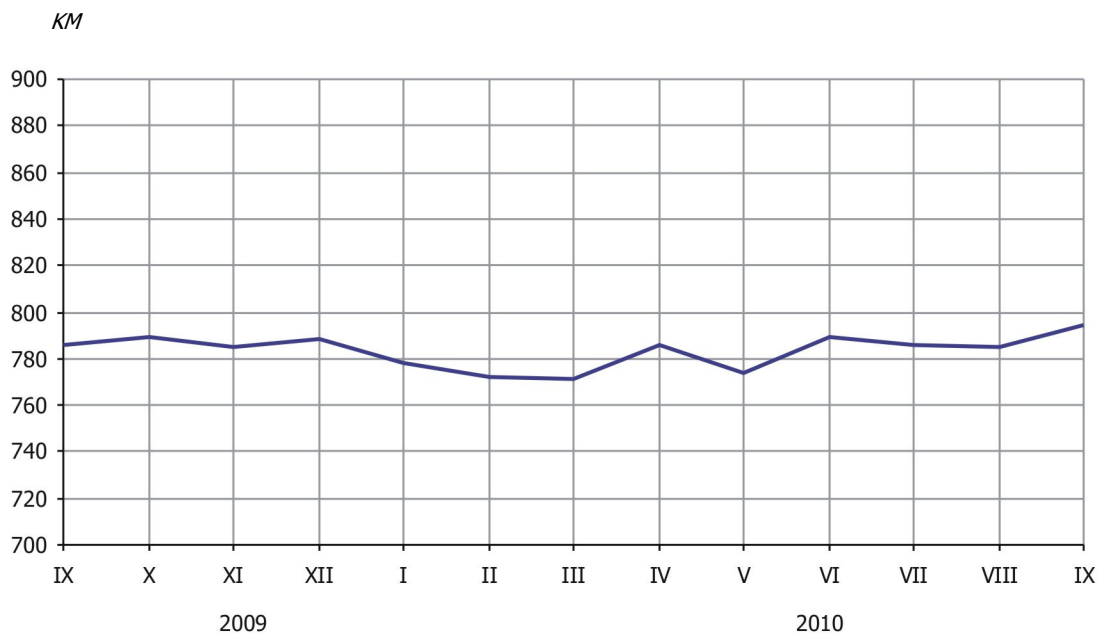
Највиша просјечна нето плата, посматрано по подручјима дјелатности, у септембру 2010. године је исплаћена у подручју Финансијско посредовање и износи 1 225 КМ, а најнижа у подручју Хотели и ресторани 523 КМ.

У периоду јануар - септембар 2010. године просјечна нето плата износи **782 КМ**, а просјечна бруто плата **1 195 КМ**. У односу на исти период прошле године просјечна нето плата је номинално мања за 0,7% а реално за 3,2%.

Просјечна нето плата исплаћена у септембру 2010. године у односу на август исте године номинално је већа за 1,2%, а реално за 1,0%. У односу на просјечну исплаћену нето плату у 2009. години, просјечна нето плата исплаћена у септембру 2010. године номинално је већа за 0,8%, док је реално мања за 1,0%.

У односу на септембар 2009. године, просјечна нето плата исплаћена у септембру текуће године номинално је већа за 1,0% а реално је мања за 0,9%.

У односу на август 2010. године, највећа номинална смањења плате су била у подручјима *Саобраћај, складиштење и везе* за 1,2%, *Финансијско посредовање* за 0,5% и *Хотели и ресторани* за 0,5%, док је највећи номинални раст плате забиљежен у подручју *Грађевинарство* за 3,1%, затим *Пољопривреда, лов и шумарство* за 1,9% и *Активности у вези с некретнинама, изнајмљивање и пословне активности* за 1,4%.

Графикон 1. Просјечне нето плате запослених по мјесецима

Мјесечна инфлација у септембру 2010. године 0,2%

Годишња инфлација (септембар 2010/септембар 2009) 1,9%

Цијене производа и услуга, који се користе за личну потрошњу у Републици Српској, у септембру 2010. године у односу на август 2010. године више су у просјеку за 0,2%.

Посматрано по одјељцима намјене потрошње, у септембру 2010. године у односу на август 2010. године, индекс одјељка Алкохолна пића и дуван виши је за 1,6%, и то у групи алкохолна пића за 0,2% ради виших цијена вина за 0,4%, јаких алкохолних пића за 0,2%, и пива за 0,1%, те у групи дуван за 2,3% ради виших цијена цигарета квалитетне групе II за 3,9%.

Индекс одјељка Храна и безалкохолна пића виши је за 0,5%, ради виших цијена у групи хране за 0,4%, а што је узроковано вишим цијенама масти и уља за 10,5%, хљеба и брашна за 1,0%, шећера, меда и осталих кондиторских производа за 0,9%, млијека, сира и јаја за 0,8%, осталих прехранбених производа за 0,4% те меса за 0,3%. До повећања цијена у одјељку Хране и безалкохолних пића дошло је и у групи безалкохолних пића за 1,5%, а што је узроковано растом цијена кафе, чаја и какаа за 2,8%, те минералних вода и сокова за 0,1%.

Наредна табела приказује по десет производа из групе Храна и безалкохолна пића код којих су забиљежена највећа повећања, односно смањења цијена на мјесечном нивоу.

Производ	септембар2010/август2010 (%)
Бијели лук	24,9
Јестиво уље	15,0
Зелена салата	5,6
Маслац	4,3
Цигарете квалитетне групе II	3,9
Кафа	3,3
Кокошија јаја	3,0
Пшенично бијело брашно	2,8
Шећер	1,7
Свињско месо са костима	1,7
Банане	-6,2
Кромпир	-6,3

Производ	септембар2010/август2010 (%)
Карфиол	-6,5
Крушке	-7,0
Црни лук	-11,5
Парадајз	-14,1
Грожђе	-18,2
Краставац	-18,6
Паприка	-20,2
Махуне	-35,6

Индекс одјељака Становање виши је за 0,5% ради виших цијена у групи електрична енергија, плин и други енергенти за 0,6%, а што је узроковано порастом цијена глина за 2,0% и чврстих горива за 1,2%.

Индекс одјељака Остала добра и услуге виши је за 0,2%, и то у групи личних предмета за 1,1% ради виших цијена накита и сатова за 1,8%, те у групи личне његе за 0,3% ради виших цијена осталих производа за личну његу за 0,4%.

Индекс одјељака Здравство је виши за 0,1% ради повећања цијена у групи медицинских производа, помагала и опреме за 0,1% и ради виших цијена лијекова за 0,1%.

Индекси одјељака Комуникације и Ресторани и хотели остали су непромијењени.

Индекс одјељака Образовање нижи је за 1,2% ради нижих цијена предшколског образовања за 3,2%.

Индекс одјељака Превоз нижи је за 0,6% ради нижих цијена моторних возила за 1,2%, затим у групи употребе превозних средстава цијене су ниже за 0,6% ради нижих цијена горива и мазива за 1,0%.

Индекс одјељака Одјећа и обућа је нижи за 0,3% ради снижења цијена у групи обуће за 0,6% и одјеће за 0,1%, а што је узроковано сезонским снижењима цијена.

Индекси одјељака Намјештај и покућство нижи је за 0,1% ради снижења цијена у групи производи за чишћење и одржавање куће за 0,6% и снижења цијена у групи текстилни производи за домаћинство за 0,1%.

Индекс одјељака Рекреација и култура је нижи за 0,1% што је узроковало пад цијена у групи Услуге за спорт и рекреацију за 9,1%.

Цијене производа и услуга, који се користе за личну потрошњу у Републици Српској, у септембру 2010. године у односу на исти мјесец 2009. године више су у просјеку за 1,9%.

Посматрано по одјељцима намјене потрошње, у септембру текуће године у односу на септембар 2009. године, највиши раст забиљежен је код одјељака Алкохолна пића и дуван 12,3%, затим слиједи индекси одјељака: Комуникације за 8,4%, Образовање за 4,5%, Превоз за 3,0%, Здравство за 2,6%, Становање за 2,1%, Храна и безалкохолна пића за 0,7%, Остали производи и услуге за 0,6%, Ресторани и хотели за 0,2%. Индекс одјељака Одјећа и обућа нижи је за 4,0%, индекс одјељака Рекреација и култура нижи је за 0,3%, док је Индекс одјељака Намјештај и покућство нижи за 0,1%.

У септембру 2010. године у односу на септембар 2009. године у једном од најважнијих одјељака Храна и безалкохолна пића цијене су порасле у просјеку за 0,7%, због просјечног повећања унутар групе храна за 0,5% и унутар групе безалкохолних пића за 2,1%.

У групи хране највише су порасле цијене шећера, меда и осталих кондиторских производа за 8,2%, затим поврћа 8,0%, воћа 3,0%, цијене млијека, сира и јаја за 2,4% те других прехранбених производа за 0,4%. У групи безалкохолних пића порасле су цијене кафе, чаја и какаа за 3,8%.

Детаљније податке о кретањима цијена у одјељку храна и безалкохолна пића можете погледати у табели у прилогу.

Производ	септембар 2010/септембар 2009 (%)
Бијели лук	86,2
Купус	71,3
Зелена салата	27,8
Краставац	25,8
Цигарете квалитетне групе II	24,7
Карфиол	23,5
Маслац	23,2
Парадајз	20,9
Шећер	17,1
Цигарете квалитетне групе I	15,4
Јестиво уље рафинирано	-6,8
Патлиџан	-8,1
Кокошија јаја	-8,4
Јунеће месо са костима	-9,4
Јунеће месо од бута без кости	-9,7
Грашак	-11,2
Пилећи филети	-11,2
Свињско месо од бута без кости	-11,3
Свињско месо са костима	-12,8
Кромпир	-14,1

У одјељку Становање, вода, електрична енергија, плин и други енергенти евидентирано је повећање цијена за 2,1% и то у групи водоснабдијевања и различитих комуналних услуга за 3,2% ради виших цијена одвоза смећа за 4,1%, канализације за 3,1% и водоснабдијевања за 2,7%, те у групи електрична енергија, плин и други енергенти за 2,4% због виших цијена плина за 16,9% и електричне енергије за 5,7%.

У земљама регије су забиљежене стопе инфлације на годишњем нивоу и то: у Словенији 2,0%, Хрватској 1,4% и Србији 7,7%.

Цијене произвођача индустријских производа у септембру 2010. у односу на август 2010, у просјеку више за 0,6%

Цијене произвођача индустријских производа у септембру 2010. године у односу на август исте године у просјеку су више за 0,6%, а у односу на септембар 2009. године више су за 3,7%.

Посматрано по намјени потрошње, у септембру 2010. године у односу на август 2010. године цијене трајних производа за широку потрошњу просјеку су више за 2,1%, цијене интермедијарних производа за 1,0%, цијене нетрајних производа за широку потрошњу за 0,4%, цијене енергије за 0,3%; док су цијене капиталних производа у просјеку остале на истом нивоу.

Посматрано по намјени потрошње, у септембру 2010. године у односу на септембар 2009. године цијене интермедијарних производа у просјеку су више за 6,8%, цијене енергије за 3,7%; цијене капиталних производа за 1,7%; цијене нетрајних производа за широку потрошњу у просјеку су ниже за 1,4% док су цијене трајних производа за широку потрошњу у просјеку остале на истом нивоу.

Посматрано по подручјима индустријске производње, цијене подручја (Ц) вађење руда и камена у септембру 2010. године у односу на август 2010. године у просјеку су више за 1,0%, цијене подручја (Д) прерађивачка индустрија за 0,8%, док су цијене подручја (Е) производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом и водом у просјеку остале на истом нивоу.

Посматрано по областима индустријске производње, у септембру 2010. године у односу на август 2010. године, у оквиру подручја (Ц) вађење руда и камена, цијене вађења угља и лигнита, вађења тресет у просјеку су више за 1,4%, цијене вађења руда метала у просјеку су ниже за 0,2%, док су цијене вађење осталих руда и камена у просјеку остале на истом нивоу.

Код прерађивачке индустрије, подручје (Д), на раст индекса од 0,8%, у септембру 2010. године односу на август 2010. године, утицао је раст цијена у: производњи одјеће, доради и бојењу крзна за 5,6%; производњи прехранбених производа и пића 2,7%; производњи намјештаја и осталој прерађивачкој индустрији 2,6%; производњи машина и уређаја 2,0%; рециклажи 1,8%; производњи кокса, нафтних деривата и нуклеарног горива 0,7%; преради дрвета и производа од дрвета и плуте, осим намјештаја, производњи предмета од сламе и плетарских материјала 0,5%; производњи електричних машина и апарата 0,3% и производњи дуванских производа као и производњи базних метала 0,2%.

Пад цијена, у септембру 2010. године у односу на претходни мјесец исте године забиљежен је у областима: производња производа од гуме и пластичних маса 2,6%; производња осталих саобраћајних средстава 0,8%; производња текстила као и производња производа од метала, осим машина и уређаја 0,4% и производњи целулозе, папира, и производа од папира 0,2%.

Цијене су у просјеку остале на истом нивоу у областима: штављење и обрада коже, производња ковчега и торби, ручних торбица, седларских и ременарских производа и обуће; издавачка и штампарска дјелатност, умножавање снимљених записа; производња хемикалија и хемијских производа; производња осталих неметалних минералних производа; производња канцеларијских машина и рачунара (компјутера); производња радиотелевизијских и комуникационих апарата и опреме; производња медицинских, прецизних и оптичких инструмената, сатова и часовника и производња моторних возила, приколица и полуприколица.

У оквиру подручја (Е) производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом и водом, у септембру 2010. године у односу на август 2010. године, цијене се у просјеку нису мијењале.

Посматрано по подручјима индустријске производње, цијене подручја (Д) *Прерађивачка индустрија* у септембру 2010. године у односу на септембар 2009. године у просјеку су више за 4,4%, цијене подручја (Е) *Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом и водом* за 3,8% и цијене подручја (Ц) *Вађење руда и камен* за 1,2%.

Посматрано по областима индустријске производње у септембру 2010. године у односу на септембар 2009. године, у оквиру подручју (Д) прерађивачка индустрија, остварен је раст цијена у: производњи осталих саобраћајних средстава 66,6%; рециклажи 27,6%; производњи кокса, нафтних деривата и нуклеарног горива 14,3%; производњи базних метала 10,4%; производњи целулозе, папира, и производа од папира 6,6%; производњи хемикалија и хемијских производа 5,2%; производњи прехранбених производа и пића 3,3%; производњи електричних машина и апарата 3,2%, производњи производа од метала, осим машина и уређаја 2,2% и издавачкој и штампарској дјелатност, умножавање снимљених записа 1,4%.

Пад цијена, у септембру 2010. године у односу на септембар 2009. године, забиљежен је код слиједећих области: производња канцеларијских машина и рачунара (компјутера) 12,7%; производња дуванских производа 12,3%; производња медицинских, прецизних и оптичких инструмената, сатова и часовника 4,8%; производња осталих неметалних минералних производа 1,9%; производња производа од гуме и пластичних маса као и производња машина и уређаја 1,5%, производња текстила 1,3%; производња одјеће, дорада и бојење крзна 1,0%; штављење и обрада коже, производња ковчега и торби, ручних торбица, седларских и ременарских производа и обуће 0,5% и прерада дрвета и производа од дрвета и плуте, осим намјештаја, производња предмета од сламе и плетарских материјала 0,4%.

Цијене су у просјеку остале на истом нивоу у производњи радиотелевизијских и комуникационих апарата и опреме, производњи моторних возила, приколица и полуприколица као и производњи намјештаја, осталој прерађивачкој индустрији.

У оквиру подручја (Е) производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и топлим водом, у септембру 2010. године у односу на септембар 2009. године, цијене су у просјеку више за 3,8%.

У оквиру подручја (Ц) вађење руда и камена, у септембру 2010. године у односу на септембар прошле године, цијене вађења руда метала у просјеку су више за 5,0%, вађења угља и лигнита, вађења тресета за 1,6%; док су цијене вађења осталих руда и камена у просјеку ниже за 3,4%.

Индекс индустријске производње (IX 2010/Ø 2009) већи за 8,1%

Број запослених у индустрији (IX 2010/ Ø 2009) мањи за 3,3%

Индекс индустријске производње остварен у септембру 2010. године у односу на просјечну мјесечну производњу у 2009. години већи је за 8,1%, у односу на претходни мјесец текуће године већи је за 5,7% и у поређењу са индексом од септембра прошле године већи је за 2,5%.

Индекс индустријске производње остварен у периоду јануар-септембар 2010. године у односу на исти период 2009. године већи је за 4,1%. У истом периоду у подручју Ц - *Вађење руда и камена* забиљежена је позитивна стопа промјене од 8,7%, у подручју Д - *Прерађивачка индустрија* од 5,5% и у подручју Е - *Производња и снабдијевање електричном енергијом* стопа промјене износи 0,1%.

Посматрано по економској намјени индустријских производа у периоду јануар - септембар 2010. године у односу на исти период прошле године забиљежен је раст индекса интермедијарних производа па тако и позитивна стопа раста од 17,1% и капиталних производа од 0,5%. Негативна стопа раста евидентирана је код енергије за -1,5%, нетрајних производа за -0,4% и трајних производа за -13,0%.

Број запослених у индустрији у септембру 2010. године у односу на претходни мјесец текуће године већи је за 0,8%, док је у односу на исти мјесец прошле године мањи за 2,2%. У поређењу са просјечним мјесечним бројем запослених у 2009. години, број запослених у индустрији смањен је за 3,3%.

Укупан број запослених у индустрији у периоду јануар - септембар 2010. године у поређењу са истим периодом прошле године мањи је за 5,5%, при чему је у подручју Е - *Производња и снабдијевање електричном енергијом* забиљежен пад броја запослених за 0,6% и у подручју Д - *Прерађивачка индустрија* за 7,1%, док је у подручју Ц - *Вађење руда и камена* остварен раст од 3,0%.

Покривеност увоза извозом (у периоду I – IX 2010.) 54,5 %

Извоз (I-IX 2010/I-IX 2009) повећан 33,3%

У мјесецу септембру 2010. године, остварен је извоз у вриједности од 187 милиона КМ и увоз у вриједности од 410 милиона КМ.

У оквиру укупно оствареног спољнотрговинског робног промета РС у септембру ове године, проценат покривености увоза извозом износио је 45,7%.

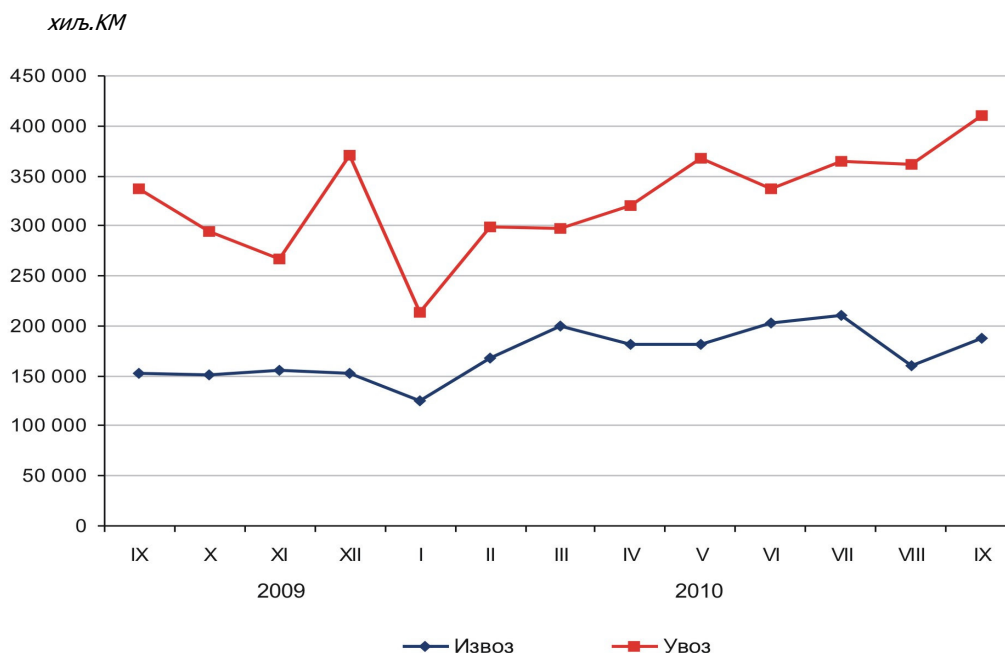
У периоду јануар – септембар 2010. године, остварен је извоз у вриједности од 1 милијарда 618 милиона КМ, што је за 33,3% више у односу на исти период претходне године. Увоз, у истом периоду, износио је 2 милијарде 970 милиона КМ, што је за 12,7% више у односу на исти период претходне године.

Процент покривености увоза извозом за првих девет мјесеци текуће године износио је 54,5%, док је спољнотрговински робни дефицит износио 1 милијарду 352 милиона КМ.

У погледу географске дистрибуције робне размјене РС с иностранством, у периоду јануар – септембар 2010. године, највише се извозило у Србију и то у вриједности од 289 милиона КМ, што је у процентима 17,8% од укупног оствареног извоза и Италију у вриједности од 244 милиона КМ, односно 15,1% од укупног оствареног износа.

У истом периоду највише се увозило из Русије и то у вриједности од 722 милиона КМ, што је у процентима 24,3% од укупно оствареног увоза, затим слиједи Србија из које се увозило у вриједности од 625 милиона КМ, односно 21,0% од укупно оствареног увоза.

Посматрано по групама производа, у периоду јануар – септембар 2010. године, највеће учешће у извозу остварује електрична енергија са укупном вриједношћу од 208 милиона КМ, што износи 12,9% од укупног извоза, док највеће учешће у увозу остварује нафта и уља добијена од битуменских минерала (сирова) са укупном вриједношћу од 709 милиона КМ, што износи 23,9% од укупног увоза.

Графикон 2. Извоз и увоз по мјесецима у хиљадама КМ

МАТЕРИЈАЛ ПРИПРЕМИЛИ:

Статистика рада

Биљана Глишић

biljana.glisic@rzs.rs.ba

Статистика националних рачуна

Рада Радановић, начелница одјељења

rada.radanovic@rzs.rs.ba

Статистика цијена

Биљана Теших

biljana.tesic@rzs.rs.ba

Јасминка Милић

jasminka.milic@rzs.rs.ba

Статистика индустрије и рударства

Биљана Ђукић, начелница одјељења

biljana.djukic@rzs.rs.ba

Статистика спољне трговине

Сања Стојчевић

sanja.stojcevic@rzs.rs.ba

ОБЈАШЊЕЊА ПОЈМОВА

Индекс потрошачких цијена заснован је на проширеној потрошачкој корпи производа и услуга коју чине 624 артикла, подјељена у 12 основних категорија према намјени и значају потрошње домаћинства, добијене из Анкете о потрошњи домаћинства. Производи и услуге усклађени су с јединственом класификацијом личне потрошње према намјени (Classification of Individual Consumption by Purpose – COICOP).

∅ - просјек

Саопштење урадило одјељење публикација
Владан Сибиновић, начелник одјељења
Издаје и штампа Републички завод за статистику,
Република Српска, Бања Лука, Вељка Млађеновића 12д
Др Радмила Чичковић, директор Завода
Саопштење је објављено на Интернету, на адреси: www.rzs.rs.ba
тел. +387 51 332 700; E-mail: stat@rzs.rs.ba

Приликом коришћења података обавезно навести извор